

بیانیه

تاب‌آوری روانی و اجتماعی جامعه*

دریافت مقاله:

پذیرش مقاله:

جدی تمامیت ارضی کشور شکل گرفت. (بجز معدودی خودفروخته داخلی یا مقیم خارج)، حتی کسانی که شاید موافق با سیاست‌های جمهوری اسلامی هم نبودند به میدان آمدند و این تهاجم ناجوانمردانه را محکوم کردند.

نقاط آسیب‌پذیر و قابل اصلاح

- هرگونه کم‌توجهی به نقاط آسیب‌پذیر امنیتی، و احتمال قاچاق ابزارهای نظامی پیچیده و ساماندهی افراد خودفروخته می‌تواند باعث ترورهای هدفمند و از دست دادن تعدادی سرمایه‌های نظامی و علمی کشور و سایر اقشار شود.
- فقدان نظام یکپارچه اطلاع‌رسانی حرفه‌ای قابل اعتماد در کشور، بخصوص در شرایط بحران، که ممکن است باعث روی آوردن مردم به شبکه‌های معاند شود که این خود می‌تواند آسیب‌های روانی اجتماعی گسترده‌تری را برای مردم و نظام به بار آورد.
- امید دشمنان کینه‌توز به کاهش سطح سرمایه اجتماعی در جامعه، با هدف طراحی و اجرای نقشه‌های شوم و مخرب علیه کشور.

پیشنهادهای و راهکارها

- توجه همه‌جانبه و متمرکز بر مدیریت صحیح استرس مردم، بخصوص گروه‌های آسیب‌پذیر (کودکان و سالمندان)، آموزش و برقراری تسهیلات لازم در شرایط نامتعارف و جنگ. تقویت توکل به خداوند، امیدواری، مشغولیت سازنده، تغذیه خوب، ورزش هوازی، خواب راحت و آرام، خوش‌بینی. اجتناب از شنیدن شایعات و اخبار منفی توسط رسانه‌های بیگانه، افراد مغرض یا کم‌اطلاع.
- شفافیت در اطلاع‌رسانی منظم و پخش اخبار به نحوی که مراجعه آحاد مردم به شبکه‌های معاند خارجی را مانع شود.
- شناسایی و اشراف بر افراد مشکوک، توسط نهادهای امنیتی و با استفاده از بسیج مردمی. در هرگونه گزینش باید معیارهای موجه و دقیق‌تری در انتخاب افراد، به‌ویژه صاحبان قدرت و سکوی سخنرانی، به کار گرفته شود و تنها به برخی معیارهای ظاهری اکتفا نکند.

در بامداد ۲۳ خرداد ۱۴۰۴، تنها دو روز پیش از مذاکرات غیرمستقیم ایران و آمریکا، حمله‌ای گسترده و همه‌جانبه از سوی استکبار جهانی به رهبری آمریکا و با ابزار رژیم صهیونیستی علیه جمهوری اسلامی ایران آغاز شد. این تهاجم شامل ترور فرماندهان ارشد نظامی و دانشمندان کشور در کنار خانواده‌هایشان، و نیز حمله به مردم بی‌دفاع در نقاط مختلف کشور بود. دشمن تصور می‌کرد با ایجاد نارضایتی‌های داخلی، نابودی زیرساخت‌های پدافندی و جنگ روانی رسانه‌ای، خواهد توانست ایران را در مدت کوتاهی دچار فروپاشی کند.

اما در کمتر از دوازده ساعت پس از آغاز حمله، سامانه‌های دفاعی کشور ترمیم شده و در وضعیت هجومی قرار گرفتند. رهبری انقلاب نیز به سرعت جانشینان فرماندهان را منصوب نمود. پاسخ کوبنده نیروهای مسلح ایران، به‌ویژه سپاه و ارتش، باعث شکست سنگین دشمن شد، به‌طوری‌که حتی با دخالت مستقیم سران آمریکا، هیچ‌گونه موفقیتی در حمله به مراکز هسته‌ای حاصل نشد و واکنش قاطع ایران به پایگاه‌های نظامی آمریکا، آنان را وادار به درخواست آتش‌بس کرد.

در این شرایط حساس، گروه‌های علمی سلامت اجتماعی و سلامت روان فرهنگستان علوم پزشکی، با نگاهی آسیب‌شناسانه به تحولات اخیر، پیشنهادهایی را برای افزایش تاب‌آوری روانی و اجتماعی مردم و نظام ارائه داده‌اند. هدف این پیشنهادها، بهره‌گیری از حس میهن‌پرستی و همبستگی دینی مردم برای تقویت سرمایه اجتماعی و حفظ انسجام ملی در برابر تهدیدات آینده است. تمرکز این بیانیه بر پیشنهادهایی است که مسئولان امر، با توجه به آنها، سرمایه اجتماعی ارتقاء یافته ناشی از حس میهن‌پرستی و حمیت دینی مردم را ارج نهاده و راهکارهای تقویت تاب‌آوری جامعه و نظام را مورد نظر قرار دهند.

نقاط قوت

- نقش بی‌بدیل رهبری معظم انقلاب در مدیریت میدان و دیپلماسی که همه بزرگوارها با شجاعت، قاطعیت و تدبیر، هدایت مردم، دولت و نیروهای نظامی را به بهترین وجه در جنگ تحمیلی انجام دادند.
- ارتقاء سرمایه اجتماعی، همبستگی و اتحاد مردم که در سایه تهدید

* مشترک گروه‌های علمی سلامت روان و سلامت اجتماعی به مناسبت جنگ تحمیلی ۱۲ روزه استکبار جهانی

وفاق اجتماعی مورد تأکید رییس جمهور محترم از وفاق‌های جناح‌های سیاسی به وفاق گسترده‌تر و ارزشمندتر یعنی وفاق ملی که بعد از توکل به خداوند، شاید قوی‌ترین وسیله دفاع مستحکم از کشور باشد.

• برای ارتقاء سرمایه اجتماعی به منزله بستر افزایش تاب‌آوری در جامعه، به سرمایه روان‌شناختی و ابعاد چهارگانه آن یعنی خوش‌بینی، تاب‌آوری، خودکارآمدی و امیدواری هم لازم است توجه شود.

• ایجاد مکان‌های امن برای پناه دادن مردم در شرایط جنگی که باعث افزایش قدرت تاب‌آوری مردم به لحاظ روانی می‌شود.

- احیای شورای سیاست‌گذاری سلامت صدا و سیما با مشارکت همه ذی‌نشان برای کارآمدی و تقویت سلامت روانی اجتماعی جامعه از طریق مدیریت یکپارچه اطلاع‌رسانی و مدیریت فضای رسانه‌ای کشور.
- تقویت آمادگی مردم برای تصمیم‌گیری در شرایط حساس، با آموزش‌های صحیح و مانورهای عملیاتی.
- افزایش مشارکت اجتماعی و اعتماد اجتماعی فزاینده بین دولت و مردم.
- کاهش شکاف بین دولت و مردم و بازتعریف، بسط و ارتقاء دادن